

Тема уроку:«Особливості економіки країн Америки. Роль американських ТНК в економіці регіону. Первинний сектор економіки. Сільське господарство: вплив природних, історичних чинників та глобалізації на спеціалізацію. Лісове господарство. Екологічна ситуація в регіоні» (слайд 1)

Мета блоку географії: (слайд 2)

- сформувати в учнів систему знань про особливості економіки країн Америки;
- продовжувати розвивати вміння виділяти головне, аналізувати отриману інформацію, робити висновки;
- вчити учнів висловлювати власні думки, працювати в команді;
- формувати екологічну свідомість на основі ощадливого ставлення до природних багатств та раціонального природокористування.

Мета блоку біології та екології: (слайд 3)

- сформувати в учнів систему знань про особливості сучасного екологічного стану Америки;
- продовжувати розвивати вміння формувати причинно-наслідкові зв'язки, робити висновки;
- вчити учнів висловлювати власні думки, працювати в команді;
- формувати екологічне усвідомлення впливу діяльності людини на навколишнє середовище та розуміння глобальності екологічних проблем.

Форма уроку: бінарний урок географії з біологією та екологією.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, інформаційні кейси, мультимедійна презентація, сервіс Googlemaps.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Клас поділений на 4 групи: історики, економісти, біологи, екологи.

II. Актуалізація опорних знань учнів

Учитель географії

Розглянувши питання природних умов і ресурсів, а також населення Америки, пропоную вам міні – гру.

Міні – гра «Американські асоціації» (слайд 4)

1. Гірська країна, яка найбільше страждає від стихійних лих: цунамі, землетрусів, вулканів. «Найдовша» з усіх південноамериканських країн. Посідає одне з провідних міст у світі за видобутком та продажам міді, природної селітри .
2. Нафтодобувна країна світу. У ній є долина кактусів. Межує з найнаселенішою країною Америки.
3. Є постачальником в регіоні цинку, олова. Не має виходу до океану.
4. Історично склалося, що українцям сподобалось тут, і утворилась у цій країні найбільша українська діаспора.
5. Держава на півночі материка Південна Америка. Країна входить в ОПЕК. На її території розміщений найвищий у світі водоспад Анхель, що й приваблює сюди багато туристів. Її назва означає «маленька Венеція».
6. Нова індустріальна країна. Назва країни означає «срібна», латинського походження. Найвищий рівень урбанізації. Батьківщина танго.
7. Найбільша за площею країна Південної Америки. На її території знаходиться найповноводніша річка світу. Державна мова – португальська.

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

Учитель географії

Сьогодні на уроці ми розглянемо й засвоїмо особливості сучасного розвитку країн Америки, роль ТНК в економіці регіону, первинний сектор економіки. Ви отримали випереджувальні завдання: використовуючи різні джерела інформації, підготувати повідомлення про ТНК Америки, ролі українців у розвитку добувної промисловості та сільського господарства, **екологічні проблеми регіону.**

Учитель біології

1. Особливості сучасного розвитку країн Америки.

- *Розповідь учителя географії*

Сучасний розвиток економіки країн Північної та Латинської Америки має суттєві відмінності.

На країни Північної Америки припадає майже 80% ВВП регіону та 26,5% світового ВВП. Це найпотужніший в економічному плані регіон світу, що посідає I місце в світі за виробництвом продукції багатoproфільної обробної та добувної промисловості, а також за виробництвом продукції сільського господарства.

Країни Латинської Америки дають близько 20% ВВП регіону та 6,9% світового ВВП.

Спільні ознаки сучасного господарства країн Латинської Америки:

1. Економіка держав є багатouкладною (існує багато форм власності)
 - Значний розрив між прибутками найбагатших та найбідніших верств населення;
 - Поряд з великими сучасними підприємствами збереглися кустарні, в яких зайнято до 40% робітників;
 - Значний вплив тіньової економіки, контрабанди наркотиків (Колумбія, Болівія)
2. Великі іноземні інвестиції (США, Японії, ряду країн Європи) у виробництва:
 - Екологічно брудні (кольорова металургія);
 - Сировинні (гірничорудне, нафтове, сільське господарство);
 - Новітні та праце місткі (машинобудування);
 - В оборонну промисловість;
3. Вузька спеціалізація національних економік(монокультурне сільське господарство, вузькоспеціалізована добувна промисловість), яка зорієнтована на експорт (окрім США, Канади, НІК регіону).

2. Роль ТНК в економіці регіону.

- *Виступ групи економістів (слайд 5)*

Основними інвесторами в регіон є ТНК США, країни ЄС.

Найбільші ТНК в Америці Elektrisola (ТНК США в Мексиці в сфері металургії), TelefonicadeBrasil (ТНК Іспанії, що займається телекомунікаціями), BBVA

Bancomes (транснаціональний банк США в Мексиці), автомобільні ТНК США, Японії у Канаді та Бразилії.

Цілі: проникнення у виробництва, що видобувають природні ресурси, участь в індустріалізації та експортній торгівлі, завоювання нових ринків збуту продукції, вкладення грошового та інтелектуального капіталів у високотехнологічні виробництва.

Останнім часом спостерігається розвиток ТНК Латинської Америки, збільшення їхньої ролі в системі світогосподарських зв'язків. CEMEX (Мексика, цемент), Companhia Vale do Rio Doce (Бразилія, видобуток та переробка корисних копалин), Petroleo Brasileiro (Бразилія, нафта), America Móvil і Telefonos de México (Мексика, телекомунікації), Petroleos de Venezuela (Венесуела, нафта), Metalurgica Gerdau (Бразилія, метали), FEMSA, Gruma і Grupo Bimbo (Мексика, харчова промисловість)

Компанія VALE DO RIO DOCE, з 2007 року має назву Вале (Vale), була заснована в Itabira у якості державної компанії бразильським федеральним урядом 1 червня 1942 року. За 66 років Vale стала найбільшою гірничовидобувною компанією в Америці та другою за величиною в світі. Працює у 14 бразильських штатах та на п'яти континентах. У компанії є більш, ніж дев'ять тисяч кілометрів власних залізничних шляхів та 10 портових терміналів, також електростанції, заводи з виплавки сталі. Компанія є найбільшим у світі експортером залізної руди, її належать 18,5% цього ринку. Vale також розробляє родовища бокситів, міді, марганцю, золота (є найбільшим виробником золота в Латинській Америці).

Основні підрозділи компанії: залізна руда, вугілля, кольорові метали, добрива. Видобуток корисних копалин компанія веде у 6 країнах світу.

3. Первинний сектор економіки:

- *Розповідь учителя географії*

Америка є одним із сировинних регіонів світу. Завдяки багатству різноманітних ресурсів регіон називають «коморою світу». В ній широко представлені виробництва первинного сектору економіки: добувна промисловість, сільське, лісове господарство, рибальство.

3.1.Добувна промисловість.(слайд 6)

- Робота з картою

Завдання.

- Назвіть та покажіть на карті басейни паливних ресурсів Америки.
- Які країни є експортерами нафти, скрапленого газу, нафтопродуктів?
- Які країни є експортерами кам'яного вугілля?
- Назвіть і покажіть на карті країни, що вирізняються за видобутком рудних корисних копалин.
- Які країни є експортерами рудної сировини?
- Визначте, які країни мають значну мінерально – сировинну базу для розвитку чорної металургії, кольорової металургії, хімічної промисловості.

- Розповідь учителя біології(слайд 7)

Екологічна ситуація в регіоні

Швидкий та інтенсивний розвиток економіки розвинутих країн Америки зумовлює значний вплив на довкілля, його трансформацію та руйнацію. Заради процвітання США і Канаді доводиться жертвувати своєю природою, тому питання охорони навколишнього середовища стоїть надзвичайно гостро. Рівномірно з прогресом відбувається руйнування і витіснення природного ландшафту з подальшою його заміною на штучне середовище, яке може бути шкідливим і навіть непридатним для життя людей. Вже в другій половині XX століття маса відходів на північноамериканському континенті становила 5-6 млрд. т. на рік, з яких як мінімум 20% - хімічно активні речовини.

- Виступ експертів екологів

- Забруднення атмосфери

Проблема Забруднення атмосфери сьогодні актуальна у всьому світі, проте на західному узбережжі США в штаті Каліфорнія обстановка особливо важка. У цих місцях уздовж материка проходить холодна течія, внаслідок чого над прибережними водами конденсується пар, в якому концентруються більші обсяги вихлопних газів автомобілів. Наслідком цього є щільний туман, в якому

концентрується маса отруйних речовин, які не тільки згубно впливають на природу, але і є причиною багатьох людських захворювань.

- **Виснаження та забруднення водних ресурсів**

На континенті неспинно зростає рівень споживання води, і сьогодні він вже перевищує допустимий. Ще в минулому столітті американським фахівцем А. Уолменом були опубліковані результати досліджень, згідно з якими більше половини населення США споживає воду, використану як мінімум один раз, тобто ту, яка пройшла через каналізацію. За подібних обставин важко виконати два дуже важливих умови: поряд з відновленням якості води необхідно безперестанку забезпечувати наявність природного її обсягу в річках та інших водоймах. Список негативних факторів у цій сфері досить довгий, але в основна проблема – це їх забруднення, в тому числі і теплове. Приблизно третина води, що вилучається щорічно з річок, припадає на атомні та теплові електростанції, в яких вона нагрівається і знову повертається у водойму. Температура такої води вище на 10-12%, а вміст кисню помітно нижче, що відіграє значну роль і часто є причиною загибелі багатьох живих організмів. Вже в другій половині XX століття в США щороку від забруднення водойм гинуло 10-17 млн. ос. риби, а Міссісіпі, що є найбільшою річкою Північної Америки, сьогодні входить в десятку найбільш забруднених у світі.

- **Сланцевий газ**

Останнім часом великий галас виник навколо сланцевого газу - його все більш інтенсивно видобуває Північна Америка. Екологічні проблеми, які можуть виникнути при використанні певних технологій, мало турбують компанії, що займаються розвідкою і видобутком вуглеводнів із сланцевих пластів. На жаль, політичні інтриги грають свою роль у просуванні даного виду видобутку енергетичних ресурсів, а можливі наслідки для довкілля іноді і зовсім не беруться до уваги. Так, уряд США взяв курс на придбання незалежності від поставок енергоносіїв із зовнішніх ринків, і якщо ще вчора країна набувала газ у сусідній Канади, то сьогодні вона вже позиціонує себе як держава-експортер вуглеводнів. І все це робиться на шкоду навколишньому середовищу.

Трагедія у бразильському штаті Мінас – Жерайс (слайд 8)

Вранці в неділю, 27 січня, жителі Брумандінью прокинулися від звуку тривожних сирен через небезпечне підвищення рівня води на дамбі компанії Vale SA неподалік. 25 січня в районі Брумадінью, бразильський штат Мінас-Жерайс, стався прорив греблі. За останніми даними, число загиблих вже досягло 300.

3.2. Сільське господарство.

- Учитель географії

На попередньому уроці ми дізналися про хвилі імміграції українців до Америки. Із дослідження на тему: «Складники підприємницького успіху української діаспори в Канаді та США» сьогодні ми почуємо про роль наших земляків у розвитку добувної промисловості та сільського господарства.

- Виступ групи істориків (слайд 9)

Першим імігрантом з України до Канади можна «жартома» вважати колосок української пшениці з Галичини, який у 1842 р. привезений був канадським фермером Давідом Файфом (David Fife) з Глазго у Шотландії, де розвантажувався гданський пароплав з українською пшеницею. Цей український вид пшениці, який названо «Red Fife», родив набагато більшу кількість зерна, ніж інші види і мав прекрасну якість.

Згодом «Red Fife» став одним з основних видів, поширених у Канаді і північних штатах Америки. Його одинокою хвибою були більша висота та пізніше дозрівання. Пізніше поширення набуло схрещення видів «Red Fife» та «Hard Red Calcutta», яке одержало назву «Marquis» (у новому гібриді наявне було сполучення якості та урожаю виду «Red Fife» зі скорішим на двадцять днів дозріванням «Hard Red Calcutta»). До 1928 р. 85 відсотків усіх посівів у Канаді рої пшениці був вид «Marquis» з половинчастим українським походженням.

У зоні степової Канади завширшки 1200 миль прерій нашими земляками створено «хлібний кошик світу» — звідси пшениця надходить на продаж до багатьох країн. Українське населення провінції Альберта нараховує понад 200 тис. Українці з Галичини та Буковини і поляки були першими, хто поселився на північному сході Альберти. У ті далекі часи обласну в

невідомій країні було дуже важким: мовний бар'єр, ізоляція, відсутність інфраструктури, доріг, навіть погода була іншою. На великих площах, заповнених лісами, люди повинні були викорчувувати дерева й кущі, щоб обробляти землю. Перше покоління українських іммігрантів було, в основному, селянами. Вони полишили Україну, де в них не було надії, де в них не було власності. Іммігранти практично безкоштовно отримували від уряду Канади ділянки, за умови розпочати на них господарство.

Не всі поселенці, однак, поселились на фермах, багато стало працівниками індустрії, пов'язаних з освоєнням земель та працівниками у містах.
(слайд 10)

- Виступ групи біологів (слайд 11, 12)

Відкриття Америки Христофором Колумбом спричинило великий біологічний та екологічний обмін між Старим та Новим Світом, який отримав назву Колумбів обмін. Цей обмін рослинами і тваринами змінив європейський, американський, африканський і азійський спосіб життя. Нові продукти стали не лише головними елементами людського харчування, а й вплинули на розвиток цілих народів. Наприклад, до 1000 року картопля не вирощувалася за межами Південної Америки. До 1840 року Ірландія була настільки залежна від картоплі, що уражений хворобою урожай цієї культури призвів до спустошливого картопляного голоду в Ірландії 1845-1849 рр. Запроваджені з 16-го століття португальськими торговцями кукурудза і маніок, які привезли їх з Америки, замінили традиційні африканські культури. Кукурудза і батат, які були ввезені в Азію з Америки іспанськими колонізаторами в 16 столітті, сприяли зростанню населення в цій частині світу. Європейські дослідження тропічних районів відкрили для Нового Світу інін - перший ефективний засіб для лікування малярії, але з іншого боку це відкриття сприяло розвитку работоргівлі.

- Робота з таблицею «Колумбів обмін» (слайд 13)

Завдання:

Назвіть сільськогосподарські види рослин та тварин, що відіграють провідну роль в економіці України.

- **Учитель географії**

Історично за країнами Америки на світовому ринку закріпилася сільськогосподарська спеціалізація. Зберігається виняткова роль регіону в постачанні сільськогосподарської сировини та продуктів харчування на світовий ринок.

Інструктивна картка 1 «Сільське господарство Північної Америки» (слайд 14)

Опрацювавши відповідний текст у підручнику (стор. 175), додатковий матеріал з інформаційного кейсу, знайти відповіді на запитання:

1. Яка форма аграрних відносин склалася в країнах Північної Америки?
2. Які переваги сільського господарства США та Канади?
3. Яка галузь переважає у виробничій структурі сільського господарства?
4. Які галузі тваринництва розвинуті в країнах Північної Америки?
5. Які сільськогосподарські культури є світовими лідерами за виробництвом?

Кейс А (слайди 15, 16)

У Північній Америці завдяки сприятливому природному середовищу (наявність значних площ родючих ґрунтів, комфортних кліматичних умов) та ефективному господарюванню США та Канада повністю забезпечують власні потреби у сільгосппродукції та є її великими експортерами. Частка орних земель у структурі земельного фонду Північної Америки (12,2%) перевищує середньосвітовий показник. В сільському господарстві переважають великі *фермерські господарства* на власних або орендованих землях. Вони виробляють якісну конкурентоспроможну продукцію за рахунок впровадження новітніх розробок науки і техніки та застосування висококваліфікованої найманої праці, дуже чутливо реагують на коливання попиту та пропозиції на ринку, тому здатні швидко змінювати свою спеціалізацію. У США ферми мають багатoproфільну спеціалізацію (з переважанням тваринництва), у Канаді вони високоспеціалізовані на зерновому господарстві (пшениця) та скотарстві. Головною перевагою

сільського господарства США та Канади є його висока продуктивність: зайнятість безпосередньо в сільському господарстві є мінімальною. Висока продуктивність праці досягається всебічною механізацією виробництва, ефективною організацією праці, спеціалізацією територій (відповідно до природних умов), наявністю сучасної інфраструктури (транспортне, паливно – енергетичне і комунікаційне забезпечення, розгалужена мережа сільськогосподарських коледжів, агрометеостанцій, дослідних установ тощо). Ефективності сільського господарства сприяє й наявність розвиненої агровиробничої сфери, яка включає виробництво сільськогосподарської техніки та хімікатів, зберігання, переробку, транспортування та збут продукції.

У виробничій структурі сільського господарства США переважає тваринництво: скотарство, свинарство, птахівництво, вівчарство, конярство. У зв'язку з високим рівнем розвитку тваринництва вирощують багато зернофуражних та кормових культур. Американські фермери є світовими лідерами за виробництвом кукурудзи, сої. Вирощують пшеницю(IV), рис. З технічних культур – бавовник, соняшник, цукрова тростина, цукровий буряк, тютюн.

У Канаді провідне місце посідає зернове господарство. За експортом пшениці (V) та ячменю Канада посідає одне з перших місць у світі. Також вирощують овес, жито. З технічних культур – льон – довгунець, тютюн. У тваринництві переважає розведення великої рогатої худоби, домашньої птиці, свиней.

Інструктивна картка 2 «Сільське господарство Латинської Америки» (слайд 17)

Опрацювавши відповідний текст у підручнику (стор. 175), додатковий матеріал з інформаційного кейсу, знайти відповіді на запитання:

1. Які форми аграрних відносин склалися в країнах Латинської Америки?
2. Яка галузь переважає у виробничій структурі сільського господарства?
3. Які сільськогосподарські культури належать до експортних?
4. Які споживчі культури вирощують в країнах Латинської Америки?
5. Які галузі тваринництва розвинуті в країнах Латинської Америки?

Кейс Б (слайди 18 - 28)

У Латинській Америці площі орних земель складають лише 6,2% території. Форми аграрних відносин: поряд з сучасним *фермерським виробництвом*, що використовує найману працю, існують *плантаційне господарство та латифундії*. *Плантації* спеціалізуються на вирощуванні експортних культур. Плантації мало пристосовуються до кон'юктури світового ринку. Нині такі господарства належать монополістичним трестам розвинених країн, що контролюють аграрну економіку країн, що розвиваються. *Латифундії* (з грецької – великі володіння) являють собою великі ділянки землі, які знаходяться у власності поміщика, який здає їх в оренду селянам. Латифундії збереглися з часів колоніалізму. У деяких країнах були проведені земельні реформи, які ліквідували таку форму аграрних відносин.

У виробничій структурі сільського господарства країн Латинської Америки переважає *рослинництво*. Високотоварний сектор спеціалізується на культивуванні експортних рослин. Вирощуванням *кави* вирізняються Бразилія, Колумбія; *какао* – Бразилія, Еквадор, Домініканська республіка; *цукрової тростини* – Бразилія, Куба, Мексика; *тютюну* – Куба; *пшениці та соняшнику* – Аргентина; *бананів* – Еквадор, Бразилія; *бавовнику* – Мексика, Бразилія, Парагвай. На країни Латинської Америки припадає 80% світового експорту бананів, 60% кави, 50% цукру – сирцю, 30% сої, 12% какао – бобів. Тут цілорічно вирощують овочі та фрукти (Мексика, Гватемала), орхідеї та інші квіти (Колумбія).

Тваринництво Латинської Америки має переважно інтенсивний характер та м'яснеспрямування. Лідерами за експортом цієї продукції є Аргентина та Уругвай. На них припадає 10% світового експорту яловичини. За поголів'ям овець та настригом вовни Аргентина є однією з провідних країн світу. В гірських районах Перу, Еквадору, Болівії розводять заради вовни лам та альпак. Виробництво продукції тваринництва зростає у Бразилії, Колумбії та країнах Центральної Америки.

- *Виступ експертів екологів*

Сільське господарство - одна з найголовніших галузей матеріального виробництва, що забезпечує людство продуктами харчування, а промисловість - сировиною. (слайд 29)

Головна екологічна небезпека, що чатує на людство - це збіднення генетичного фонду рослин і тварин. Вона викликана впровадженням монокультур, зведенням тропічних лісів, урбанізацією, будівництвом великих водосховищ та інші. За підрахунком ботаніків до середини ХХІ століття можуть зникнути 250 000 видів рослин. (слайд 30)

Гонитва за максимальним виврожаєм, порушення правил агротехніки, застосування важких сільськогосподарських машин, неправильна меліорація, перевипас худоби ведуть до втрати основного багатства людства - родючих ґрунтів. Вчені встановили, що для створення ґрунтового шару товщиною 18 см природі потрібно в середньому від 1400 - 7000 років. Людина ж здатна виснажити, знищити шар ґрунту такої товщини за один-два сезони.

Бджільницькі господарства Сполучених Штатів втратили приблизно 44% бджіл за минулий рік. азначається, що в США в останні роки розвивається небезпечна ситуація як для домашніх бджіл, так і для їхніх диких родичів. Чисельність перших скоротилася на 40% минулого року і ще на 44% — цього річ, а існуванню останніх загрожують африканізовані бджоли- "мігранти", які вторгаються на північ Мексики. (слайд 31)

3.3. Лісове господарство. (слайди 32 -37)

- Розповідь учителя географії

Важливе місце в економіці ряду країн Америки має лісове господарство.

Активно використовуються ліси помірного поясу Канади та США. В Канаді лісистість території становить 40%, ліс забезпечує значну частку в експорті (ділова деревина, папір). Лісове господарство цих країн – одне з найбільш передових у світі за технологічним оснащенням, організації управління і за суворими екологічними нормами лісозаготівельних робіт.

В умовах екваторіального лісу основними напрямками його використання є збирання хінної кори, листя чагарника коки, чаю мате, збирання латексу гевеї. Також в екваторіальних лісах росте багато видів пальм, плоди яких дають харчові та технічні олії. Лише чверть заготовленої деревини має товарне значення (заготівля цінних порід дерев на експорт), інша – споживається у вигляді дров. Деревообробка розвинена мало. Для виробництва паперу часто використовується не деревна сировина, наприклад, сизаль у Бразилії, багасса в Перу.

- Виступ експертів екологів

Знищення лісів – екологічна проблема Амазонії (слайд 38)

Темпи знищення тропічних лісів Амазонки досягли піку за останнє десятиліття. За офіційними даними, з серпня 2017 по липень 2018 року було знищено близько 7,9 тисячі квадратних кілометрів найбільшого у світі тропічного лісу. Ця територія, яка у п'ять разів перевищує площу

Лондона. Міністр охорони навколишнього середовища Бразилії Едсон Дуарте заявив, що причиною такої ситуації є нелегальна вирубка.

Такі цифри з'явилися на фоні занепокоєння щодо політики новообраного президента Бразилії Жаїра Болсонару. Під час виборчої кампанії у 2018 році він обіцяв знизити штрафи за шкоду лісовому господарству та послабити можливості екологічного агентства.

Адміністрація новообраного президента також оголосила про плани об'єднати міністерства аграрної політики та охорони навколишнього середовища. На думку критиків, такі кроки загрожують тропічним лісам.

Останні дані уряду свідчать, що найбільше знищують ліси у бразильських штатах Мату-Гросу та Пара, там показники у порівнянні з минулим роком виросли на 13,7%.

Амазонський тропічний ліс є найбільшим тропічним лісом у світі, що характеризується надзвичайним видовим різноманіттям. Більшість його площі перебуває у Бразилії, де за законами, землевласники повинні зберігати певний відсоток лісів.

Учитель біології

Робота з картою Google

Завдання:

Використовуючи сервіс Googlemaps, порівняйте площу лісів по різні сторони кордону між Республікою Гаїті та Домініканською Республікою.

3.4. Рибальство.

- Розповідь учителя географії

Країни Америки одні з провідних у світі за розвитком рибальства. Міжнародне значення має морський прибережний промисел у Перу та Чилі, які входять до першої десятки риболовних країн світу. Важливе значення має рибальство в економіці Канади, Еквадору, Аргентини, Мексики, Бразилії. Головними об'єктами морського промислу є оселедці, окунь, тунець, скумбрія, креветки, лангусти, устриці, мідії. **(слайд 39)** Мексика, Нікарагуа є відомими експортерами креветок. В районі Мексиканської затоки Карибського моря на фермах розводять морських черепах і крокодилів (Кайманові острови). **(слайд 40)**

- Виступ експертів-екологів. (слайд 41)

У 2016 році виробництво риби у світі досягло пікового обсягу в 171 млн т; без урахування нехарчової риби (в т.ч. сировини для виробництва риб'ячого жиру і рибного борошна) 47 відсотків цього обсягу припало на продукцію аквакультури, 53 відсотки - на продукцію рибальства. Згідно з результатами моніторингу що відслідковуються ФАО, частка рибних запасів, експлуатованих в межах рівня біологічної стійкості, продемонструвала тенденцію до зниження, скоротившись з 90,0 відсотків в 1974 році до 66,9 відсотка у 2015 році

IV. Підсумок уроку

Учитель географії (слайд 42)

Отже, на сьогоднішньому уроці ми з'ясували, що:

- Сучасний розвиток економіки країн Північної та Латинської Америки має суттєві відмінності.
- У первинному секторі країн Америки розвинені сільське та лісове господарство, добувна промисловість та рибальство.

- Регіон Америка багатий на паливні, рудні та нерудні корисні копалини.
- Основними експортними культурами з зернових є пшениця, з технічних – кава, какао - боби, цукрова тростина, соя, бавовник. А також - банани, тропічні фрукти та овочі. У тваринництві переважає м'ясний напрям.
- У регіоні розташовані Північний та Південний лісові пояси, що дає можливість для розвитку лісового господарства.

Учитель біології (слайд 43)

В регіоні наявні екологічні проблеми, які потребують невідкладного вирішення, насамперед:

- Забруднення питної води.
- Наявність у ґрунті активних хімічних речовин.
- Забруднення атмосферного повітря промисловими підприємствами.
- Вирубка лісів.
- Зниження рівня біорізноманіття.

V. Закріплення

Міні – гра «Американські асоціації» (слайд 44)

1. Залізорудна країна (Бразилія)
2. Країна орхідей (Колумбія)
3. Країна «м'яснийцев» (Аргентина)
4. «Мідні» країни. (Чилі, Перу)
5. Країна цукрової тростини (Куба)
6. «Алюмінієва» країна (Ямайка)
7. «Бананова» країна (Еквадор)

VI. Домашнє завдання (слайд 45):

Домашнє завдання з географії

- Учити параграф 32.
- Додаткове завдання:
Дослідження: «Бананові республіки»: типові ознаки та сучасний розвиток.

Домашнє завдання з біології

- Учити параграфи 12-14.

- Додаткове завдання:

Запропонуйте власні ідеї щодо вирішення проблеми знеліснення амазонської сельви.

Дослідження: «Країни з найбільшим показником біорізноманіття».